

Elin:	Monikulttuurinen asiakasraati	
Aika:	10.09.2024	
Paikka:	Y-talo/ Kokoushuone Kurki	
Raadin jäsenet/läsnä	Bäckman, Marian Moghadampour, Ghodrat Morkel, Hendrik Oo, Sa Myer Paavola, Nadia	
Poissaolijat:	Ali, Rahma Mutai, Ezra Ntumba, Ive Peltorinta, Rehema Wambui Syring, Natalia Thuy, Luu Dieu Wilkinson, Paul Yaseen, Khalid Ali Zhang, Yue	
Asiakasraatityöryhmä	Kortemäki, Virpi Lönnerberg, Karolina/	aikuissostyönpäällikkö, Sote- keskus palveluohjauksen ylilääkäri, Asiakas-resurssikeskus
	Mäkinen, Camilla Penttinen, Erkki Hannu-Jama, Marjo	ylihoitaja, SOTE-keskus raadin puheenjohtaja, sektorijohtaja raadin sihteeri, suunnittelija

ASIALISTA/MUISTIO

1. Hyvinvointialueen tilannekatsaus/Erkki Penttinen, sektorijohtaja

Pohjanmaan väestö on valtakunnallisesti arvioiden tervettä eli meillä sairastavuusindeksi on matala. Kun valtiotuki on tarvevakioitu ja se rakentuu em indeksille, tarkoittaa se käytännössä alueelle vähemmän sote- rahoitusta. Pohjanmaalla sotien kokonaisbudjetti on 840 milj ja säästötavoite 44 milj vuoteen 2025 mennessä. Hyvinvointialueemme talousohjaus on tiukka ja valtion arviointiselvitykseen kynnys on korkealla.

Myönteistä on se, että ihmiset Pohjanmaalla panostavat terveyteen ja hyvinvointiin ja kehityssuuntaa on tuettu myös kattavalla palveluverkolla. Edelleenkin esim. koti- ja laitoshoidossa olevia ikäihmisiä on hyvinvointialueellamme maan keskiarvoa enemmän ikäihmisten määrän vakioinninkin jälkeen. Huolestuttavaa on se, että pitkäaikais - ja nuorten työttömyys ovat alueellamme yleistä, mikä vaikuttaa sekä terveyteen että hyvinvointiin. Yksittäisenä asiana nostettiin esille Kela-korvauksiin tarvittavien lääkärinlausuntojen määrät resurssien haasteena asiakastyölle.

Esimerkiksi pelkästään psykiatrit kirjoittavat vuositasolla kaikkinsa noin 66 000 lausuntoa vuodessa.

Hyvinvointialueiden säästövelvoitteet nostavat esille kansallisella tasolla priorisointikysymyksiä siitä, kuka saa hoitoa jatkossa ja millaisin ehdoin. Tähän ollaan valtakunnallisesti tuottamassa hoidon priorisoinnin periaatteet vuoteen 2026 mennessä.

Liite: Sektorijohtaja Erkki Penttisen esitys: Pohjanmaan hyvinvointialueen tilannekatsaus

2. Hyvinvointialueen kotouttamisohjelman valmistelu/ Erkki Penttinen, sektorijohtaja

Kunnilla on lakisääteinen vastuu kotouttamisesta. Ihmisen terveys ja hyvinvointi ovat merkittäviä kotoutumista edistäviä tekijöitä ja hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalvelut ovat keskeinen osa moniammatillista palvelukokonaisuutta.

Pohjanmaan hyvinvointialueen tahtotilana on laatia kotoutumisen tuen ohjelma. Kotoutumisen tuki on myönteinen käsite, koska siihen sisään rakentuu vastaanottavuus ja sen tukeminen palveluilla. Ohjelman laatiminen ei ole lakisääteinen vaan vapaaehtoinen ja fokuksittu siihen, miten sote-palvelut osaltaan voivat paremmin edistää kotoutumista. Ohjelma kohdentuu sekä hyvinvointialueen toimijoille että asiakkaille. Ohjelman työstäminen on perusteltua Pohjanmaalla asuvien maahanmuuttaja-taustaisten asiakkaiden tarpeisiin vastaamiseksi mm palveluperiaatteiden ja käsitteiden selvittämiseksi.

Raati nosti seuraavat asiat esille kotouttamisohjelman työstämiseen liittyen:

- selkeytetään palveluperiaatteet ja palvelukokonaisuudet eri tavoin maahan muuttaneiden ja siellä asuvien ryhmien osalta - paperittomat, ihmiskaupan uhrit, kielteisen päätöksen saaneet, kansainväliset opiskelijat, alaikäiset ilman huoltajaa maahansaapuneet, turvapaikanhakijat, pakolaisstatuksella maahansaapuneet, perhesiteen perusteella muuttaneet ja työperäiset muuttajat - mitä on palvelujärjestelmän toiminnan kannalta velvoitettua ja toisaalta tärkeää kehittää?
- kotouttamisen tukiohjelman tavoite ja yhdyspinnat on selkeytettävä ja sovitettava suhteessa kuntien vastuuseen ja kotouttamisohjelmiin
- raati kyseenalaisti oikeutetusti maahanmuuton perusteisiin yleistyneet käsitykset ja niihin usein kerrostuneet stigmatisoinnin ja ennakkoluuloisuuden hierarkiat

- maahantulon peruste on juridinen kriteeri, ei menestymisen mittari - ihminen sopii moneen paikkaan ilman lokeroitua - miten toimitaan ja luodaan systeemi, jolla vastataan näihin haasteisiin sote-kontekstissa? Ihminen on kohdattava aina yksilönä palveluissa, ei ryhmänsä edustajana
- käsitelläänkö ohjelmassa rasismien vaikutusta terveyteen ja hyvinvointiin?
- lakisääteiset velvoitteet palvelujen tarjonnan lähtökohtana yhdenvertaisuuden lähtökohta - syrjintä kielto- samanarvoinen kohtelu (perustuslaki, yhdenvertaisuuslaki, tasa-arvolaki)
- yhdyspinnat olennaisia kuntien tuleviin työvoimapalveluihin, Kelaan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen
- kun hyvinvointialueen koko väestölle suunnattuja sote-palveluja käsitellään nimenomaan *kotoutumisen tuen* näkökulmasta, onko perusteltua myös pohtia, missä vaiheessa eli kuinka monen vuoden jälkeen maahanmuuttajataustaista henkilöä pidetään kotoutujana hyvinvointialueen sote - palveluissa?
- miten osallistetaan vaikuttamistoimielimet?
- sovittiin, että raadin sihteeri kokoaa viralliset maahanmuuton peruskäsitteet

3. Seuraava kokous

Seuraava kokous 6.11.2024, Y-talo/kokoushuone Kurki